
Hlavní poslání centrální banky

Jiří Böhm

Vzdělávací prezentace

Postavení centrální banky (CB)

- CB je vrcholnou bankou, která obvykle:
 - určuje a provádí měnovou politiku (pečuje o cenovou stabilitu)
 - pečuje o finanční stabilitu a bezpečné fungování finančního systému
 - vykonává dohled nad poskytovateli finančních služeb
 - vydává bankovky a mince
 - řídí peněžní oběh, platební styk a zúčtování bank
- ČNB usiluje o dosažení všech těchto úkolů v souladu se zákonem o ČNB (6/1993 Sb.)
v jeho pozdějších zněních

Může centrální banka poskytovat úvěry podnikům a domácnostem?

Hlavní poslání centrální banky

- Obvykle udržování cenové stability, tj. nízké inflace
 - Někdy udržování měnové stability, tj. nízké inflace a stabilního kurzu domácí měny
 - Výjimečně ekonomický růst a zaměstnanost
-
- Hlavním cílem ČNB je udržovat cenovou stabilitu

Je v případě malé otevřené ekonomiky, jakou je ČR, velký rozdíl mezi udržováním cenové či měnové stability? Proč např. Fed v USA má jiné hlavní cíle?

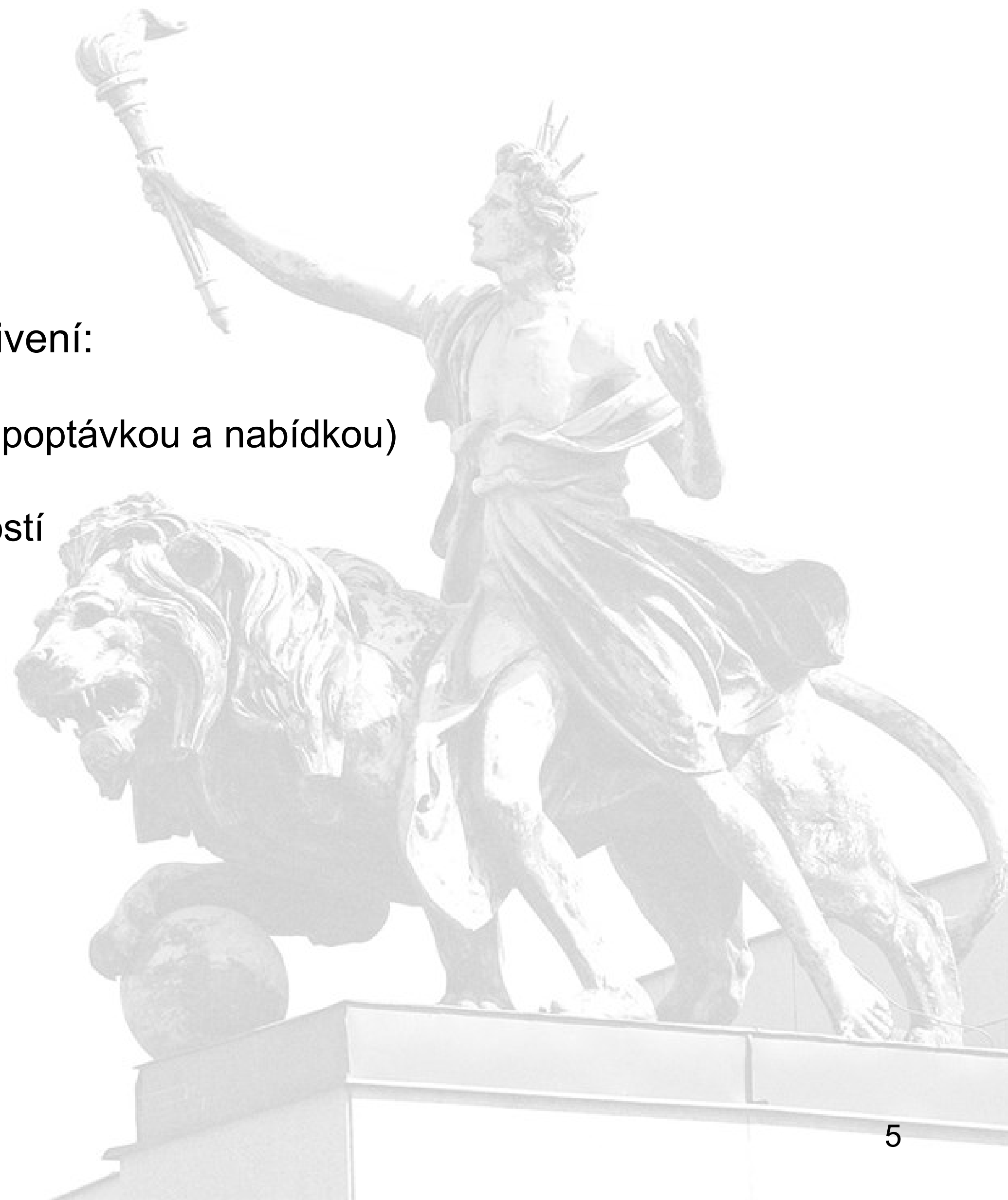
Proč právě cenová stabilita? (i)

- Jako spotřebitel pocítím rostoucí ceny při nákupech (za stejné peníze si koupím méně)
- Ne každému se odpovídajícím způsobem zvýší mzda, resp. k jejímu zvýšení dojde až později
- Vysoká inflace rovněž znehodnocuje mé úspory
- Naopak dlužníci zajásají, protože je snazší a levnější splácet dluhy

Vyplatí se vůbec spořit, když je inflace vyšší než úrok? Jak by to dopadlo, kdyby se lidé silně zadlužovali a málo spořili?

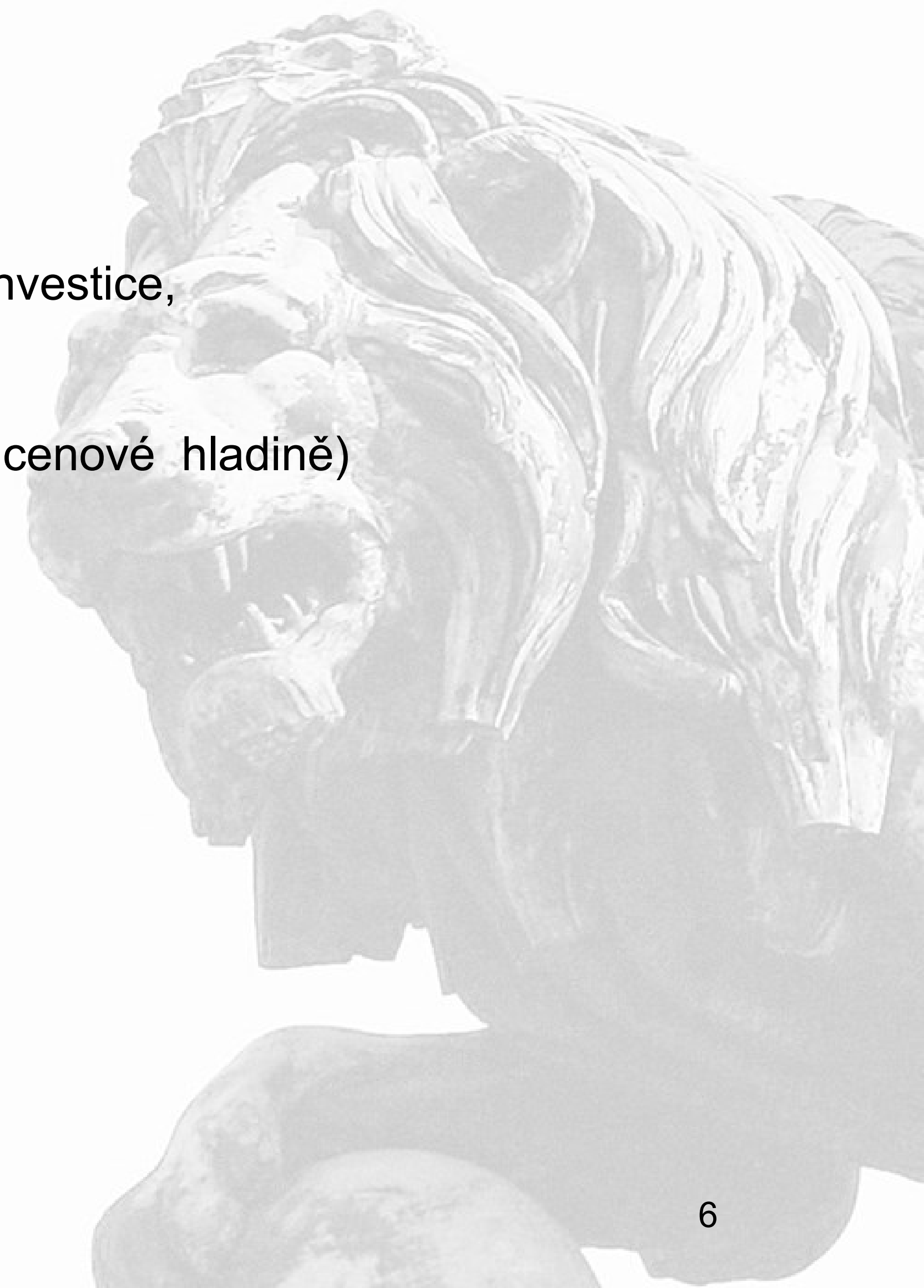
Proč právě cenová stabilita? (ii)

- Vysoká a proměnlivá inflace vnáší do ekonomiky mnohá další pokřivení:
 - deformace cenového mechanismu (zhoršení komunikace mezi poptávkou a nabídkou)
 - nesnadné finanční rozhodování a plánování podniků i domácností
(nestálé měřítko → obtížné předvídání budoucích změn)
 - nižší investice (vyšší riziko odrazuje dlouhodobé investice)

Proč právě cenová stabilita? (iii)

- vyšší úrokové sazby a marže bank → vyšší náklady podniků → vyšší ceny, nižší investice, nižší růst v budoucnu, rozkolísání kurzu
- deformace daňového systému (mnohé daně stanoveny paušálně a ne poměrně k cenové hladině)

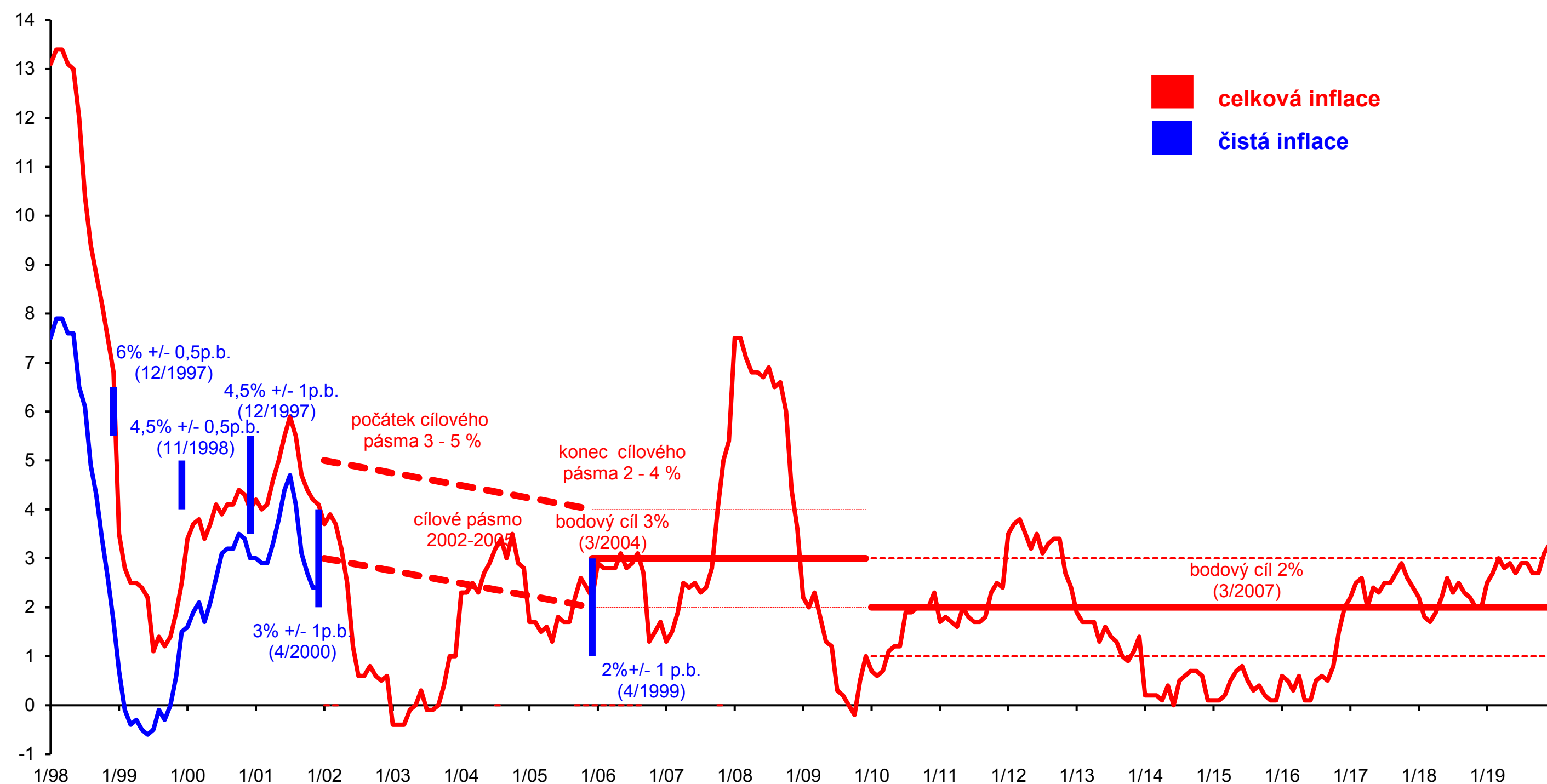

Cenová stabilita \neq nulová inflace

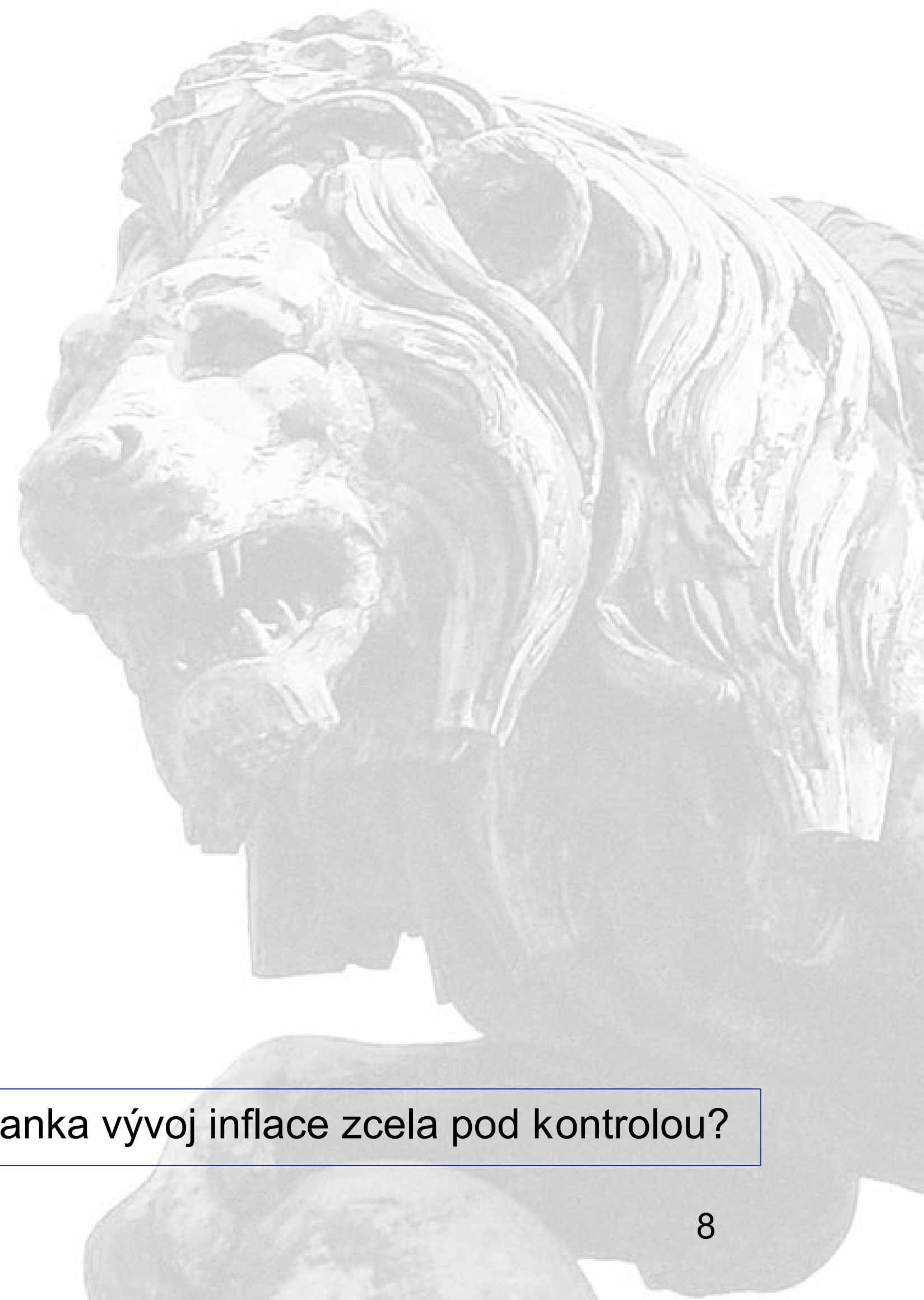
- Proč není cílem CB absolutní stabilita cen?
 - nepřesnost měření inflace (naměřená inflace je vyšší než skutečná: cena může částečně narůstat z důvodu zvýšení kvality; spotřebitelský koš dále předpokládá po určitou dobu neměnnou strukturu spotřeby, lidé však kupují více zboží, jehož ceny rostou pomaleji)
 - prostor pro změny relativních cen (růst ceny poptávaného zboží nemusí být nutně doprovázen poklesem cen méně poptávaného zboží)
 - při nulovém inflačním cíli by často úrokové sazby narážely na svoji nulovou spodní hranici a hrozil by propad ekonomiky do deflace

Máte pocit, že ceny rostou ve skutečnosti rychleji nebo pomaleji, než je oficiální inflace?
Když ano, tak čím by to mohlo být?

Jak plnila svůj hlavní cíl ČNB?

Je dosažení nižší inflace, než byl stanovený cíl, známkou dobré měnové politiky? Má centrální banka vývoj inflace zcela pod kontrolou?

Další funkce ČNB (i)

- Usiluje o finanční stabilitu
- Dohled nad finančním trhem
- Emisní funkce (vydávání bankovek a mincí)
- Řízení peněžního oběhu, platebního styku a zúčtování bank (plynulost, bezpečnost, spolehlivost)

Proč má centrální banka monopol na emisi oběživa? Proč je vhodné, aby centrální banka dohlížela nad bankami, resp. nad celým finančním trhem?

Další funkce ČNB (ii)

- **Funkce v devizovém hospodářství**
 - (stanovení kurzového režimu po projednání s vládou, vyhlásování kurzu koruny, správa devizových rezerv)
- **Banka státu**
 - (vedení účtů vládě a místním orgánům, pomoc při umístění emisí jejich cenných papírů na trhu)

X ALE

zákaz přímého i nepřímého financování vládního sektoru

K čemu podle Vás slouží devizové rezervy? Proč CB nesmí financovat vládní sektor?

Další funkce ČNB (iii)

- Podporuje obecnou hospodářskou politiku vlády vedoucí k udržitelnému hospodářskému růstu, není-li tím dotčen její hlavní cíl

Proč je pro ekonomiku důležitá finanční stabilita?

Zajímá Vás více informací?

- Na [stránkách ČNB > Měnová politika > Vzdělávání](#) naleznete odpovědi na Vaše otázky

Zdroje

- **Grafy**

- str. 8

zdroj dat: <http://www.cnb.cz> [cit. 2020–23–01].

- **Obrázky**

- str. 1
- str. 6
- str. 9
- str. 12

archiv ČNB [cit. 2010–29–09].

archiv ČNB [cit. 2010–29–09].

5000_lic.jpg [cit. 2020–23–01]. Volně dostupné na <https://www.cnb.cz/cs/bankovky-a-mince/bankovky/5000-kc/>

m5czk.jpg [cit. 2020–23–01]. Volně dostupné na <https://www.cnb.cz/cs/bankovky-a-mince/mince/5-kc/>

m20czk.jpg [cit. 2020–23–01]. Volně dostupné na <https://www.cnb.cz/cs/bankovky-a-mince/mince/20-kc/>

archiv ČNB [cit. 2010–29–09].

